Nr. 10. 13 Sierpnia 1892. Rok VIII.

Wychodzi w każdą niedzielę podczas pory kąpielowej.

PRZEDPŁATA na cały sezon kąpielowy wynosi:

w Krynicy . . . . 2 złr. 50 ct.
z przesyłką poczt. 3 „ — „
za granicą . . . . 3 „ 25 „

Numer pojedynczy w Krynicy kosztuje 15 ct.

W innych miejscach i zdrojowiskach krajowych 16 ct.

KRYNICA

PISMO

poświęcone balneologii i sprawom polskich zdrojowisk.

Redaktor główny i wydawca: Dr. LEON KOPFF, lekarz rządowy c. k. Zakładu zdrojowego w Krynicy.

Przedpłatę frankowaną przyjmuje Administracya pisma „Krynica“ w Krynicy, tudzież wszystkie urzęda pocztowe.

W Warszawie, Król. Polskiem i Rosyi, przyjmują przedpłatę wszystkie księgarnie.

INSERATY przyjmuje się za opłatą od miejsca wiersza drobnym drukiem (petit) po 8 centów.

Biuro Redakcyi i Administracyi w kancelaryi c. k. Zarządu zdrojowego w Krynicy.

KALENDARZ: Sierpień. 14 Niedziela 10 po Św. Euzebiusza m 15 Poniedziałek. Wniebowzięcie N. M. P. 16 Wtorek. Rocha wyznawcy. 17 Sroda. Anastazego b. i Mirona m. 18 Czwartek. Heleny Szwedzkiej m. 19 Piątek. Benigdy panny i Sebalda w. 20 Sobota. Bernarda o. w. i Samuela. — Wschód słońca: 14/8 4.50. 20/8 5.0. — Zachód słońca: 14/8 7.20. 20/8 7.8.

CHOLERA.

NAPISAŁ

Prof. Dr. W. Jaworski z Krakowa.

(Ciąg dalszy).

Przedewszystkiem czystość ciała, zwłaszcza rąk (palców), twarzy, wąsów, brody i ust musi być wzorowo utrzymywaną. Przed każdem jedzeniem należy ręce i twarz przegotowaną wodą dokładnie obmywać, a palce wycierać szczoteczką, która trwale ma się znajdować w codziennie zmienianym płynie desinfekcyjnym (patrz niżej ust. IV). Również i usta należy przed jedzeniem płókać winem lub octem winnym, do których dodano na jedną szklankę 2—3 kropel olejku miętowego. Wiele osób, szczególniej dzieci, muszą się odzwyczaić od wkładania palców do ust, do nosa, gryzienia paznogci, wąsów, brody i t. p., gdyż tą drogą nietylko zarazek choleryczny, ale i inne zarazki chorobowe dostają się najczęściej do ustroju. — Kąpieli w rzekach i stawach nie należy używać, ale kąpać się w domu we wodzie, której cała ilość do kąpieli użyta, była wprzód przegotowaną.

Szczególniejszą baczność należy zwrócić na napoje i wodę. W ogóle należy używać tak wody, jak wszystkich innych napojów a nawet mleka, tylko w małej ilości, tj. tyle, ile do ugaszenia pragnienia jest koniecznem. Serwatki pić nie należy. Wszystkich napojów zbyt zimnich „z lodu“ unikać trzeba. Wody rzecznej lub studziennej wprost pić nie można; należy ją wprzód przegotować, najwygodniej w samowarze, następnie dodać na każdy litr wody jedną szklankę dobrego wina czerwonego, lub pół filiżanki dobrej świeżo przygotowanej czarnej kawy (bez cykoryi), i pościągać do picia do karafek. W ten sposób należy wodę codziennie świeżo przygotowywać, a z dnia poprzedniego wylać. Wody naczczo pijać nie należy, gdyż wprowadzona do próżnego żołądka, nie wywołuje dostatecznej ilości kw. żołądkowego, któryby w niej zawarte mikroby zniszczył. Nie należy również pijać wódek, miodu, rumu, araku, koniaku, chyba tylko w małej bardzo ilości. Te napoje mają stosunkowo tylko słabą siłę niszczącą zarazek choleryczny, ale co najważniejsza, wywołują one, w nieco większej ilości, lub często używane choroby nieżytowe żołądka, i osłabiają dobre trawienie, tak ważne dla ochrony przed zakażeniem cholerycznem. Pijacy też najczęściej zapadają i umierają na cholerę. Także należy unikać złych gatunków piwa, jakie niestety u nas zbyt często się napotyka. Piwo należy kupować tylko z browarów, znanych ze rzetelnego wyrobu i tylko w miernej ilości w domu, a nie w piwiarniach, używać. Najstosowniejszym napojem wyskokowym jest dobre wino czerwone wodą przegotowaną rozcieńczone. Zamiast wody zwyczajnej do picia można używać (w miernej ilości) wód sodowych, lecz tylko takich, które bywają wytwarzane nie na wodzie źródlanej lub rzecznej, lecz na wodzie przekroplonej, jak np. wody według wskazówek Towarzystwa Lekarskiego krakowskiego od kilku lat w fabryce Rzący i Chmurskiego w Krakowie wyrabiane — woda sodowa, kwaśna, higieniczna, jakoteż zdrowotna i przeciwzakaźna. Wody mineralne (szczawy), pochodzące z miejsc, podczas napełniania od cholery wolnych, mogą być zamiast wody zwyczajnej bez niebezpieczeństwa użyte, jak: woda krynicka, żegiestowska, Krondorfer, Selters i t. p. Stosownie do stanu trawienia można pijać na polecenie lekarza w celu zapobiegawczym, wodę przegotowaną z dodatkiem kw. solnego, winowego, cytrynowego, salicylowego i t. d.

Najbezpieczniej jest jadać w domu a nie w restauracyach. Lecz i przy kuchni domowej strzedz się należy od pokarmów znanych z niestrawności: surowych owoców, jagód, strączków grochowych, melonów, dyń, arbuzów, ogórków, rzadkwi, sałat, grzybów, lodów, łakoci, serów, kiełbasy, ryb nieświeżych lub nadpsutych, chleba niedopieczonego, zbyt tłustej wieprzowiny i t. p. W tym kierunku przestrzegać należy osobliwie dzieci, które już z usposobienia swego często zapadają na cholerę. Powyżej przytoczone surowe pokarmy nietylko psują trawienie, ale co również jest ważnem, że na ich powierzchni może się łatwo znajdować zarazek choleryczny, który ani przez wysuszenie, ani przez zagotowanie nie został zniszczony.

* * *

Mieszkania powinny być z wszelką możliwą czystością utrzymywane. Należy takowe przewietrzać, aby ile możności były suche. Kąty wilgotne w pokojach, zwłaszcza parterowych, należy starannie wycierać z wilgoci, a w razie potrzeby przez opalanie utrzymywać w stanie suchym. Podobnie należy ganki i podwórza od śmieci zalegających, przy zbliżaniu się zarazy, dokładnie oczyścić i starać się takowe w stanie suchym utrzymać. Każda rodzina powinna dla siebie mieć osobny wychodek, a obcego unikać. Wychodki powinny być tak urządzone, aby w nich dokładną czystość można utrzymać; należy je dwa razy dziennie, lub lepiej po każdorazowem użyciu 10% kw. karbolowym surowym lub rozczynem sublimatu 1 gram na 5 litrów wody dobrze oczyszczać. Jeżeli ktoś z rodziny dostanie biegunki, to nie należy go na wychodek puszczać, ale wypróżnienia w poniżej opisany sposób chwytać. Jeżeli wychodek przez chorego był użyty, należy takowy najdokładniej płynami desinfekcyjnemi oczyścić, a jeżeli można, to przynajmniej na tydzień zamknąć.

Na tandetach żadnej odzieży i bielizny nie kupować. Z tandet nietylko zarazek choleryczny, ale i rozmaite inne choroby, a szczególniej suchoty płucne na ubogą ludność się przenoszą. Tandetne rzeczy mogłyby być dopiero wtenczas ludności sprzedawane, gdyby pod kontrolą władz należycie zostały zdesinfekcyonowane.

Na czystość i sposób żywienia dzieci należy baczną uwagę zwrócić. Skoro się zabrudzą na palcach i twarzy natychmiast dokładnie je myć, a odzież na nich często zmieniać. Mleka zbyt wiele im nie podawać, powinno ono być podawane nietylko podczas epidemii cholery, ale i zawsze tylko po poprzednim przegotowaniu albo sterylizowane. Ręczniki i ścierki powinny być codziennie świeże używane. Do mycia i prania należy używać tylko wody przegotowanej. Pokarmy należy tylko w miejscach znanych z porządku i czystości zakupywać, i tylko po przegotowaniu takowe spożywać. Jeżeli pokarm jest podejrzany, zapylony, zanieczyszczony od owadów, nieświeży, lub nadpsuty, należy go od spożywania wykluczyć, a naczynie, w którem takowy się znajdował, na kwadrans zanurzyć we wrzącej wodzie, której ciągle znaczny zapas w kociołku znajdować się powinien. Chleb, bułkę, sucharki, ciastka zakupione w sklepie, należy przed spożyciem na $^1/_2$—1 godziny włożyć do gorącej bratrury, w celu dokładnego wysuszenia powierzchni. Pokarmy, które bez gotowania, pieczenia lub wędzenia zwykle spożywamy, w czasie epidemi cholerycznej nie należy używać. Lecz istnieją pokarmy niegotowane, na których lasecznik choleryczny się nie rozwija, a dostawszy się na nie, najdalej w przeciągu 2 dni ginie; do takich należą: nasolone lub wędzone mięso (wędliny dobrze przyrządzone), korzenne przyprawy, musztarda, cebula, czosnek, wino, piwo. Pokarmy te czysto przechowane po 1—2 dniowem staniu mogą być bez niebezpieczeństwa spożyte. Naczynia, w których potrawy lub napoje bywają zakupywane, n. p. flaszki, należy dla bezpieczeństwa obetrzeć ręcznikiem zwilżonym w płynie desinfekcyjnym. Potraw na zapas gotować nie należy, a jeżeli miałyby potrawy z drugiego dnia być spożywane, to muszą być jeszcze raz przegotowane. Wszystkie potrawy należy trzymać pod nakryciem, aby się do nich muchy nie dostały i zarazka cholerycznego nie przyniosły. Naczynia kuchenne należy wodą wrzącą wymywać, na piecu gorącym wysuszyć, a następnie przechować w miejscu, do któregoby muchy przystępu nie miały.

Wino i piwo dopiero po 24 godzinach stania we flaszce są bezpieczne do użycia.

W każdej rodzinie powinny się przepisy higieniczne w równej mierze stosować do wszystkich członków, rozumie się i służby. Niezachowanie oględności przez jednego, naraża innych w rodzinie na zawleczenie zarazku cholerycznego i zapadnięcie na chorobę. Sąsiedztwa nieschludnie i niehigijenicznie żyjących rodzin należy unikać.

W podróży nie można zachować wszystkich środków przezorności, dlatego niebezpieczeństwo zakażenia się zwiększa. W ogóle zasadą dla podróży powinno być, zaopatrzeć się o ile można w potrzeby z domu, a od trybu życia domowego jak najmniej odstępować. Używania zanieczyszczonych wychodków należy unikać. Chcąc brać ze sobą pokarmy w dalszą podróż, to najlepiej zaopatrzyć się w konserwy fabryczne, w hermetycznych puszkach zamknięte. W restauracyach zaś spożywać tylko takie potrawy, które zazwyczaj świeżo przyrządzone w stanie gorącym bywają na stół podawane: befsztyki i kotlety, dobrze przepiekane, herbata, czarna kawa, winna polewka, czekolada, grog, i takie, które z natury swej żywych laseczników cholerycznych zawierać nie mogą: musztarda, cebula, czosnek, chrzan, wino. Wody zwyczajnej, jakoteż sodowej w podróży nie pijać. Wino i piwo dają lepszą gwarancyą przed zakażeniem. Dobrze jest mieć w podróży flaszeczkę kwasu solnego aptecznego, lub proszki jednogramowe kwasu winowego. Będąc zmuszonym pić wodę zwykłą, należy do niej dodać na szklankę 5—6 kropel kwasu solnego lub $^1/_2$—1 grama kwasu winowego, a pozostawiwszy przez pół godziny dla dokładnego zadziałania kwasu — dopiero wypić. Pewne znaczenie zapobiegawcze może mieć także połykanie pastylek miętowych. (C. d. n.).

O obowiązkach matek ze stanowiska hygienicznego

napisał

Dr. B. Skałkowski ze Lwowa.

(Ciąg dalszy).

Najważniejszym jednak środkiem zahartowania ciała dziecięcego na wpływ temperatury pozostaną gry wspólne na świeżem powietrzu. Gry takie wieku dziecięcego mają rozliczny dodatni wpływ na organizm, dla tego sądzę, że będzie wskazanem dłużej się nad tym punktem zastanowić.

Już w samem określeniu gry na świeżem powietrzu leży pojęcie ruchu, a więc fizycznego ćwiczenia ciała. Do tego łączy się zbawienny wpływ świeżego powietrza. Jeżeli się zastanowimy choć pobieżnie nad fizyologicznem rozwijaniem ciała, to zauważymy jak ono ogromne postępy w rozwoju ciała dziecięcego ma do zaznaczenia w pierwszych latach życia swego. Wszystkie części rosną szybko, potrzebują więc do budowy swojej dużo materyału. Takowy dostarcza pożywienie. Omówienie takowego zadalekoby zaprowadziło, wyszedłbym z poza ram mego programu. Nie mniej ważnem jest jednak dostarczenie rozwijającym się płucom świeżego powietrza. Dnie, które dziecię spędza, bawiąc się, na świeżem powietrzu, i korzyści, które jego organizm w latach najmłodszych odnosi, jestto kapitał życiowy bardzo dobrze

ulokowany. Powietrze zaczerpnięte w płuca dziecka w zaraniu jego życia, choćby nie było absolutnie czyste i świeże, jak np. morskie lub górskie, większy skutek i korzyść przyniesie organizmowi, niż później długie pobyty w miejscach kuracyjnych, choćby najlepiej urządzonych i w najpiękniejszej miejscowości. Przez gry na wolnem powietrzu dostarczamy go w wielkiej ilości płucom dziecięcym, w większej ilości nawet, niżby to się mogło odbyć przez zwykłą przechadzkę lub siedzenie w ogrodzie, gdyż wskutek ruchu fizycznego, jaki za sobą gra pociąga, oddechanie staje się głębszem, serce bije raźniej i więcej utlenionej krwi tkankom dostarcza.

W Anglii gry na wolnem powietrzu są właściwością narodową. Nietylko dzieci, ale i starsi hołdują im namiętnie. Już od dziecięcego wieku przyzwyczajeni do nich i czując ich zbawienne skutki, uprawiają je i w późniejszym wieku. W miastach ludnych handlowych, gdzie każda piędź ziemi drogą jest, całe obszary zakupują się li tylko w celu użycia wolnych miejsc dla wspólnych gier na świeżem powietrzu.

Oprócz ruchu na świeżem powietrzu i czysto fizyologicznego działania, które powyżej w paru słowach zaznaczyłem, mają gry jeszcze inne znaczenie. Wiemy, że nasze życie jest ciągłą walką o byt; jedni w niej giną, gdy są słabi, inni wychodzą zwycięzko. Otóż gry dziecięce wspólne, jak piłka, krokiet, przedstawiają właśnie taką walkę w miniaturze. Dziecko uczy się przedewszystkiem cierpliwości i wytrwałości; ciągłe bieganie za piłką, rywalizacya z przeciwnikiem o złapanie tejże, przytomność umysłu pożądana i konieczna w każdej chwili, decyzya szybka, ćwiczenie oka w mierzeniu odległości, w danym razie wyczekiwanie i zachowanie zimnej krwi, wszystko to są dodatnie wpływy na umysł dziecka. Ale i charakter ćwiczy się w takich wspólnych zabawach, jeżeli chodzi o walkę partyi jednej przeciw drugiej, uczy się jednostka zapominać o swoim specyalnym interesie, podporządkowując siebie i dając swoje siły do dyspozycyi dla sprawy ogólnej. Niejedno dziecko wychowane w domu nie racyonalnie, nieznośne dla domowników, traci przywary, obcując z drugiemi, widząc, że ono nie jest najmędrszem, że są silniejsze, zgrabniejsze, zostaje pobudzonem do naśladowania, do emulacyi. „Talenta mogą się w ukryciu wykształcić, ale charaktery wychodzą z walki w życiu“.

Obcowanie z rówieśnikami wykształca już za młodu, dzieci lękliwe przestają być niemi, zbyt samoistne, uczą się, że nie wszystko podług ich woli dziać się musi, że trzeba nieraz swoją wolę i zachcenia wobec innych hamować. Wyrabia się dalej lekkość w obejściu, dzieci nieśmiałe rozbawiają się i stają wesołemi. Ważna to zaleta w życiu, łatwość obejścia. Ileż to mamy uczonych w późniejszem życiu ludzi, z wszech miar zasługujących na uszanowanie, a nie cieszących się takiem powodzeniem w świecie, jak mniej zasłużeni, mniej wiedzący, mniej zacni, ale posiadający tę wielką sztukę życia: łatwość w obejściu. Zdarza się nieraz słyszeć zdanie, że dzieci powinny być w domu, o ile możności, chowane, aby złych nie nabrały przykładów. Po powyższych słowach sądzę, że nie wiele da się powiedzieć jeszcze dla odparcia tego zdania. Pewnie, że złe przywary najgorszy wpływ mieć mogą, ale wszędzie przecież, tak jak dla dorosłych, tak i dla dzieci znajdzie się odpowiednie towarzystwo, a jeżeliby i tam znalazło się jakieś dziecko z większemi przywarami, to chętnie powinno się taki przykład zużyć dla swego dziecka, ale jako przykład, jakim się być nie powinno.

Złoty czas młodego dziecięcego wieku prędko mija. Nadchodzi czas nauk, które, jak tego nie potrzebuję dowodzić, w dzisiejszych czasach główną podstawę wychowania tworzą, niewątpliwie jednak przeciążając umysł zbytecznie, stały się przyczyną tego, co w życiu nazywamy nerwowością. Wreszcie możnaby przystać i na małą nerwowość, gdyby choć organizm fizycznie był rozwinięty. Ale nauki dzisiejsze i system ich przyswajania, jest jakby obmyślany na to, aby wychować generacyę słabą, nieodporną.

Jeżeli przypomnimy sobie prawa dziedziczenia, to łatwo nam będzie wyobrazić sobie, jak będą wyglądać przyszłe pokolenia.

Jak w wieku dziecięcym gry są pożądane dla rozwinięcia ciała i umysłu, tak teraz w wieku starszym, kiedy systematyczne nauki się rozpoczynają i każda godzina dnia ma być wyzyskaną, muszą gry na świeżem powietrzu zastąpionemi być ćwiczeniami gimnastycznemi o pewnych porach dnia i ile możności zastosowanemi do wieku odpowiedniej jednostki i pod kierownictwem fachowo wykształconych ludzi.

Przez ćwiczenie fizyczne ciała utrzymuje się świeżość umysłu, energia i wola staje się silniejszą, odwaga i wytrwałość rośnie. Metody ćwiczeń ciała są naturalnie rozmaite, zależne od wieku dziecięcego, klimatu, pór roku, rozwinięcia ciała i umysłu. Dla tego też takie ćwiczenia, aby odpowiadały celowi, muszą być w odpowiednio urządzonych zakładach prowadzone. Jako ogólną regułę można postawić zdanie, że z wyłączeniem osób chorych, a w pierwszej linii z wadami serca lub ułomnych, nie ma ani wieku ani czasu, w którymby zaniedbanie ćwiczenia ciała mogło być usprawiedliwionem. Jak wszędzie jednak, tak i tu trzeba indywidualizować. Dla dzieci szybko rosnących, zbyt natężające ćwiczenia nie będą wskazane, jeżeli jeszcze narządy trawienia nie są w porządku, łatwo bowiem mogłoby się wywiązać zachwianie równowagi między zużywaniem materyi, a dostarczaniem nowej z pokarmów. Ponieważ od dziewcząt nie można żądać tego wysiłku co od chłopców, przeto dla dziewcząt odpowiedniejsze będą ćwiczenia wolne, nie na przyrządach, a zarazem bardzo nawet skombinowane ruchy rąk i ciała. Naturalnie unikać będzie racyonalnie prowadzący nauczyciel wszelkich nieestetycznych ruchów. Taniec, towarzyskie gry, ślizgawka, szczególniej ostatnia, jako odbywająca się na świeżem powietrzu, odpowiednie są bardzo, jako fizyczne ćwiczenia ciała. Panienki takie nabierają pewności w estetycznych ruchach.

Nie da się to powiedzieć o jeździe konnej, jako więcej niebezpiecznej, połączonej z gwałtownemi ruchami, bardzo często szkodliwemi. Zawsze wprawdzie będą amazonki, dobrze i odważnie jeżdżące, umiejętnie zażywające konia, i jazda z takiemi paniami będzie zawsze prawdziwą przyjemnością dla mężczyzn, ale nie mogę się zgodzić, aby w normalnych stosunkach jazda konna należała do wychowania panny, nawet w celu ćwiczenia ciała.

Dla zachęcenia do brania udziału w fizycznych ćwiczeniach ciała wypadałoby mi teraz przedstawić barwny obraz panienki rozwiniętej, tryskającej zdrowiem, o wejrzeniu spokojnem a wesołem, znamionującem wewnętrzną harmonię, a przeciwstawić obraz panienki tego samego wieku, z piersią wklęsłą, oczyma zamglonemi, pełną wiedzy, z cerą chorobliwą, znudzoną, kwaśną dla siebie i drugich. Byłaby to próbka krasomówstwa zbyteczna, skoro dość w życiu wi-

dzimy co krok prawie tyle tych nieszczęśliwych dziewcząt, aby potrzeba było jeszcze je opisywać.

Czy jeżeli zaczniemy młode pokolenie ćwiczyć fizycznie, czy już wszystko w tym kierunku zrobione, aby wychować matki narodu? Dużo jeszcze zostaje do poprawy. W krótkości tylko poruszę parę szczegółów, wydających się nierównie ważnemi.

Sprawozdanie Zakładu zdrojowego w Lubieniu

za rok 1891.

W roku 1891/2 dokonane zostały ulepszenia, które skuteczność tutejszych kąpieli znacznie podniosły, wygodę dla gości i upiększenie zakładu posunęły o krok naprzód.

Urządzono ogrzewanie kąpieli mułowych za pomocą pary w osobnym budynku, skąd już gotowa kąpiel po torze kolejowym wtaczaną bywa do łazienki, jak niemniej wysycanie przesianej borowiny w zbiorniku, do którego spływa woda źródlana i używanie takiego świeżo wysyconego mułu do kąpieli.

W celu leczenia chorób narządu oddechania, jakoto nosa, gardła, krtani i oskrzeli za pomocą wziewań, sprowadzono przyrząd rozpylający pomysłu Dra Neudörfera, z którym doświadczenia czynione wykazały, iż ciecz rozpyloną do atomów wprowadzają zawarte w nich leki aż do najdrobniejszych rozgałęzień oskrzeli i samych pęcherzyków płucowych, i te przechodząc w obieg, dają się wykazać w moczu. Jest więc słuszna podstawa leczenia nawet gruźlicy, działając bezpośrednio na laseczniki.

Zarząd przeprowadza przez własne organa oględziny bydła rzeźnego i każda sztuka mięsa opatrzoną bywa plombą z datą dnia bicia bydlęcia. Wyrąb mięsa odbywa się w jatkach murowanych z kamienia, z posadzką betonową i pod dozorem lekarza zakładu.

Łazienki przy rzece Wereszycy, oddalone o kilkaset kroków od zakładu, urządzono osobno dla pań i panów i ochroniono je od zanieczyszczenia przez pławienie koni i bydła, dla których inne zostało wyznaczone miejsce.

W dwóch głównych domach gościnnych znajdują się we wszystkich łóżkach sprężynowe siatkowe materace, pokoje są opatrzone w piece kamienne i żelazne, i w sali jadalnej umieszczono nowy piec żelazny.

Dom zwany Konkordia 2-piętrowy opatrzono w dzwonki elektryczne.

W parku utrzymywanym bardzo starannie i posiadającym cieniste świerkowe i kasztanowe ulice, umieszczono kilkadziesiąt nowych wygodnych kanapek żelaznych listwowanych.

Zakontraktowano na sezon bieżący muzykę z Jarosławia, cieszącą się dobrą reputacyą.

Wkrótce umieszczonym będzie na przyczółku kaplicy wielki zegar tarczowy, widny ze wszystkich punktów zakładu.

Nie wspominam tu wielu drobnych ulepszeń, tak skuteczne leczenie, jak i wygodę i przyjemności gości mających na celu.

Jakkolwiek sezon roku 1891 pod względem stałej pogody do niepomyślnych zaliczyć należy, gdyż prawie cały Czerwiec i większa połowa Lipca były chłodne i słotne, mimo to luki sezonu I-go co do frekwencyi zapełniły się w sezonie środkowym i ogólny napływ gości w niczem nie ustępował poprzednim latom, a nawet je nieco przewyższa, co tylko przypisać można wzrastającemu do zakładu zaufaniu i usilnym staraniom zarządu, aby wszelkie słuszne wymogi gości były zaspokojone.

Sprawozdanie Zakładu wodoleczniczego Dra W. Piaseckiego

w ZAKOPANEM.

Na sezon r. 1892 wprowadzono w Zakładzie wodoleczniczym następujące ulepszenia:

1) Nowy budynek łazienkowy połączono bezpośrednio z t. z. dworcem leczniczym, tak, że goście kąpielowi mogą wprost z łóżka udawać się do łazienek dla użycia przepisanych zabiegów wodoleczniczych.

2) Cały dwór leczniczy odrestaurowano i przyozdobiono, w sali gościnnej dano nowe parkiety i lampy błyskawiczne, drzwi i okna w zakładzie polakierowano, dobudowano nowe schody.

3) Dla gimnastyki leczniczej postawiono nowy piękny budynek. W sali gościnnej ustawiono nowy bilard.

4) Zbudowano wspólnie z sąsiadującym zakładem Dra Chramca nowy wodociąg, doprowadzający wodę źródlaną rurami do zakładu i przy tej sposobności urządzono wspaniały wodotrysk pośród ogródka kwiatowego przed zakładem. W projekcie jest urządzenie dzwonków elektrycznych w całym dworcu leczniczym.

Drobne wiadomości.

(P.) Niezwykłym ruchem wrzał przed kilku dniami deptak w Krynicy, ruch ten wywołał pan Wroński, dyrektor orkiestry krynickiej, witający uprzejmie sympatyczną artystkę pannę Józefę Szlezygier.

Należy się wdzięczność panu Wrońskiemu, że miłą serenadą zdradził incognito naszej znakomitej divy i tym sposobem obudził nadzieję w gronie świata muzykalnego, że wkrótce zapewne ujrzymy w Krynicy na estradzie koncertowej p. Szlezygier, i że odnowią się u nas niezatarte dotąd wrażenia z ostatnich jej występów we Lwowie i Krakowie.

Dowiadujemy się, że p. Szlezygier ma wystąpić ze swoim koncertem d. 13 Sierpnia tj. w Sobotę.

W jednym z ostatnich numerów „Przeglądu" czytamy, co następuje:

Z Winnik piszą nam: Żyje tu między nami, w Winnikach, człowiek, który za młodu krew za Ojczyznę przelewał, a dziś srodze walczyć musi dla siebie i swoich dziatek. Jest to p. Władysław Leliwa Kopystyński. Po roku 1863 powrócił do kraju, ożenił się i żył z rodziną z kunsztu zegarmistrzowskiego. Pan Bóg obdarzył go ośmiorgiem dziatek, z których najstarsze ma dziś dopiero lat 16.

Dopóki zdrowie służyło, dopóty p. Kopystyński mógł ze szczupłych dochodów, jakie może dać zegarmistrzowstwo w Winnikach, wyżywić siebie, żonę i dzieci. Ostatnimi czasy jednak cios za ciosem padał na skołataną głowę tego człowieka: d. 10 Lipca umarła mu żona, a w pięć dni później córka. Dwa pogrzeby w ciągu tygodnia! Dziś biedny człowiek został sam z siedmiorgiem dzieci, dla których musi być i ojcem i matką i niańką, które musi nakarmić i ubrać i oprać i do snu ukołysać.

Gdyby choć kilkoro dziatek można zamieścić w zakładach publicznych, albo też, gdyby litościwi ludzie zajęli się opieką nad nimi, byłobyto dla niego prawdziwem dobrodziejstwem.

Składki w Krynicy przyjmuje Administracya *Krynicy*.

DROBIAZGI HUMORYSTYCZNE.

Samodzielny człowiek.

— Janie!
— Słucham pana!
— Rozbierz mnie!
— Słucham pana!
— Połóż do łóżka!
— Słucham pana!
— Popraw poduszki!
— Słucham pana!
— Przykryj kołdrą!
— Słucham pana!
— Zgaś świecę! Już ja sam sobie zasnę.

Do wyboru.

W wielkim hotelu małego miasteczka podróżny skarży się właścicielowi, iż nie spał całą noc, bo na jego pościeli było pełno okruszyn z chleba.

— Czy szanowny pan — odpowiada właściciel — byłby wolał pchły?

W salonie.

— Nie wie pani, kto jest ów brzydki jegomość, który rozmawia z hrabiną C.?

— Jest to mój mąż, baron B., mój panie!

— A więc prawdę mówi przysłowie, że najpiękniejsze żony mają brzydkich mężów!

Dama uśmiechnęła się i nie zagniewała się wcale na swego sąsiada za otwartość.

Wiadomości urzędowe c. k. Zarządu zdrojowego w Krynicy.

Opłaty zdrojowe wynoszą na cały sezon od osoby: Taksa kuracyjna I. kl. **3** złr., za muzykę **3** złr. — Taksa kuracyjna II. kl. **1** złr. **50** ct., za muzykę **1** złr. **50** ct. — Lekarze i ich żony, nauczycielki szkół ludowych, dzieci do lat 10, służba i ubodzy są od opłat zdrojowych uwolnieni.

Lekarze ordynujący. Rządowi: **Dr. L. Kopff** „pod Topolami". — **Dra H. Ebers** w Zakładzie hydropatycznym. — Prywatni: **Dr. Z. Ashkenazy** pod „Pagatem". — **Dr. J. Blatteis** „pod Jeleniem". — **Dr. M. Cercha** „pod Szwajcarem". — **Dr. Dekański** w c. k. Zakładzie hydropatycznym. **Dr. L. Glücksmann** w budynku posądowym. — **Dr. K. Godlewski** „pod Trąbką". — **Dr. A. Lorentski** „pod Litwinką". — **Dr. F. Michalik** w „Willi Tatrzańskiej". — **Dr. B. Skórczewski** w „Witoldówce". — Lekarz gminny **Dr. F. Kmietowicz** w domu „pod Kosynierem".

Apteka w domu „pod Krakusem".

C. k. Zarząd zdrojowy i c. k. Komisya zdrojowa w Łazienkach min.

C. k. Komisarz zdrojowy w domu pod „Orłem".

C. k. Poczta i Telegraf „pod Zamkiem".

Biuro wywiadowcze w Łazienkach mineralnych, udziela bezpłatnie wszelkich wyjaśnień.

Czytelnia gazet: w Domu Zdrojowym, abonament od osoby na cały sezon 1 złr.

Wypożyczalnia książek: w łazienkach mineralnych i w trafice w budce przy deptaku. Ma dzieła w języku polskim, francuskim, niemieckim i angielskim. Opłata miesięczna od biorących 1 dzieło **1** złr., 2 dzieła **2** złr. — Kaucya 5 złr.

Ceny pomieszkań w domach rządowych od **50** ct. do **2** złr. dziennie za pokój. Najdogodniej wybrać mieszkanie za przybyciem do Krynicy, ostatecznie za pomocą biura wywiadowczego, co wielką ilość mieszkań ułatwia i unikać faktorów w dworcu kolejowym w Muszynie.

Kefirnia i mleko sterylizowane wyrabia p. T. Lipińska w domu na Jadwinówce.

Restauracye, kawiarnie i cukiernie: *a)* Zakładowe: w „Domu Zdrojowym". *b)* Prywatne: „pod Trzema Różami", „pod Dębem", „w Willi Ułana", „pod 3-ma Koronami" (izraelicka)

Ceny kąpiel:

	Od godz. 6 rano do 2 popołudn.		Od godz. 4 do godz. 6 wieczór	
	złr.	ct.	złr.	ct.
I. W gmachu łaziennym głównym.				
Kąpiel mineralna wanienna metodą Schwartza ogrzewana, dla dorosłych Klasa I.	—	90	—	90
„ „ „ II.	—	70	—	50
Kąpiel dziecięca obok kąpieli dla dorosłych	—	35	—	30
Kąpiel mineralna nasiadowa	—	20	—	20
II. W chodniku krytym.				
Kąpiel gazowa z kwasu węglowego	—	50	—	50
III. W łazienkach borowinowych.				
Kąpiel żelazna borowinowa Klasa I.	1	60	1	60
„ „ „ „ II.	1	30	1	10
„ „ „ dla dzieci	—	80	—	70
„ „ „ na nogi	—	—	—	30
„ „ „ na ręce	—	—	—	20
Okład borowinowy	—	—	—	10
Kąpiel zwyczajna Klasa I.	—	60	—	50
„ „ „ II.	—	50	—	40
IV. Dodatki do kąpiel.				
Dwa litry odwaru igliwiowego	—	10	—	10
Za użycie prześcieradła kąpielowego	—	10	—	10
„ „ ręcznika	—	6	—	6

Uwaga. Ceny kąpiel w Maju, Czerwcu i Wrześniu są zniżone o 20%

Cennik c. k. Zakładu hydropatycznego: ***I. Kąpiele:*** *A)* Bilet na kompletne procedury hydropatyczne przez cały dzień, tj rano, przed i popołudniu używać się mające, na dni 7, I. klasy dziennie à **1** złr., kosztuje **7** złr., II. kl. dziennie po **75** ct., kosztuje **5** złr. **25** ct. Ten sam bilet na 6 dni I. kl. dziennie **1** złr. kosztuje **6** złr., II. kl. po **75** ct. dziennie **4** złr. **50** ct. *B)* Bilet na kompletne procedury t. j. na używanie procedur hydropatycznych 2 razy dnia, na 7 dni I. kl. dziennie à **80** ct., kosztuje **5** złr. **60** ct., II. kl. po **65** ct. dziennie, kosztuje **4** złr. **55** ct. Ten sam bilet na 6 dni I. klasy po **80** ct., kosztuje **4** złr. **80** ct II. klasy po **65** cent. dziennie, kosztuje **3** złr. **90** ct. *C)* Bilet na jednorazowe użycie procedury hydropatycznej w jednym dniu I. klasy **60** ct.; II. kl. **50** ct. Właściciel takiego biletu na jednorazową dzienną procedurę ma prawo użycia raz na dzień którejkolwiek z wszystkich procedur hydropatycznych pojedynczo lub w połączeniu. *D)* Bilet na procedury w domu: 2 razy dnia **40** ct. 1 raz dnia **25** ct. — ***Bielizna:*** za 1 prześcieradło **10** ct., za 1 ręcznik **6** ct., za 1 koc wełniany **20** ct.

Uwaga. Ceny procedur hydropatycznych są także w czasie od 15 Maja do końca Czerwca i od 1 Września do końca sezonu o 20% zniżone. O bilety na procedury i bieliznę zgłaszać się należy do kasy w Zakładzie hydropatycznym. Każdemu Gościowi, bez różnicy, przysługa za okazaniem biletu w godzinach kąpielowych tj. od 6 zrana do 2 popołudniu, tudzież od godziny 2 do 6 wieczór bezwarunkowo wolny wstęp do Zakładu hydropatycznego, a służba zakładowa obowiązaną jest każdego gościa, bez różnicy, obsłużyć w miarę żądania tegoż, w tym porządku, w którym się do zużytkowania procedur zgłosił.

Mleczarnia M. Komunickiej „pod Rybą".

Powozy, fijakry i wózki góralskie: przy Dworcu kolei w Muszynie. Cena po **1** złr. **50** ct. do **3** złr.

O zgubione i znalezione rzeczy zgłaszać się należy do Biura wywiadowczego c. k. Komisyi zdrojowej w Łazienkach mineralnych.

X. Lista Gości zdrojowych w KRYNICY, przybyłych od dnia 2 do 8 Sierpnia 1892.

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
1904	Siberblatt Liebe, obywatelka z familią	z Białegostoka	pod Morskiem Okiem	4
1905	Dąbrowska Julia, żona radcy stanu z siostrzenicą	z Warszawy	w Alfredówce	2
1906	Margulies Bronisława, żona kupca	„	pod Krakusem	1
1907	Stok Chane, kupcowa	z Brodów	u Vogla	1
1908	Litwak Chane, kupcowa z służącą	z Krakowa	„	2

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
1909	Lifman Uszcz, kupiec	z Królestwa polskiego	u Vogla	1
1910	Podgórska Natalia, żona urzędnika	" "	w Pensyon. Dra Ebersa	1
1911	Trentowska Marya, żona urzędnika	" "	" "	1
1912	Atlas Scheindel, żona szynkarza	z Przeworska	pod Gołębiami	1
1913	Kummer Izrael, blacharz	z Nowego Sącza	w Budce rządowej	1
1914	Brzozowska Eufemia, obywatelka	z Królestwa polskiego	pod Góralem	1
1915	Latrowicz Stanisława, obywatelka	" "	" "	1
1916	Błażowska Leopoldyna, żona notaryusza z córką	z Drohobycza	w Domu zdroj. Nr. 20	2
1917	Winter Juliusz, słuchacz praw z siostrą i bratem	ze Lwowa	" " Nr. 31	3
1918	Kirschnerowa Józefa, żona kupca	"	" " Nr. 2	1
1919	Dr. Sawicki Leopold, obywatel z żoną i córką	z Warszawy	pod Pagatem	3
1920	Fabry Bolesława, prywatna nauczycielka z familią	ze Lwowa	" "	5
1921	Kisielewska Aleksandra, obywatelka z siostrą	z Potoka	" Szczerbcem	2
1922	Koral Feige Chaja, kupcowa z córkami	z Krakowa	u Katza	3
1923	Bornstein Basza Golde, kupcowa	"	u Rednera	1
1924	Friedman Debora, prywatna	z Tarnowa	"	1
1925	Geber Chaja, wyrobnica	z Sanoka	"	1
1926	Linker Peril, wyrobnica	z Krakowa	"	1
1927	Finger Reizla, wyrobnica	z Rudy	"	1
1928	Foigelhut Brandel, wyrobnica	z Krakowa	"	1
1929	Gronik Chaja, wyrobnica	z Liska	"	1
1930	Morawski Paweł, właśc. dóbr	z Poznania	pod 3 Różami	1
1931	Szereszewska Michalina, żona przemysłowca z córką	z Królestwa polskiego	" Pogonią	2
1932	Lipska Marya, właśc. dóbr z córką	z Podola rosyjskiego	" Litwinką	2
1933	Simonowiczowa Marya, właśc. realności	z Czerniowiec	" "	1
1934	Dr. Stojałowski Stanisław, adwokat kraj. z żoną	z Tarnowa	" "	2
1935	Zakrzewska Felicya, właśc. dóbr z córką	z Królestwa polskiego	" "	2
1936	Andrzejkowicz Teodozya, obywatelka	z Warszawy	" Węgierską koroną	1
1937	Kisyńska Adela, obywatelka	z Królestwa polskiego	" " "	1
1938	Erber Stefa, szwaczka	z Krakowa	" Koleją państwową	1
1939	Perlmann Chaje, uboga	z Radomyśla	" " "	1
1940	Dynowski Konrad, sędzia i prof. uniwer. z żoną	z Odessy	" Wisłą	2
1941	Wojkowski Mieczysław, maturzysta	z Bohorodczan	pod 3 Różami	1
1942	Żochowska Marya, właśc. dóbr z wnuczką	z Laskowej	" " "	1
1943	Jórska Elżbieta, żona inżyniera z synem	z Królestwa polskiego	" " "	1
1944	Bátho Albert, sędzia	z Węgier	" " "	1
1945	Dr. Doboszyński Adam, adwokat	z Krakowa	" " "	1
1946	Dr. Pressen Józef, właśc. dóbr	z Milatyna	" " "	1
1947	Burstyn Berta, żona kupca	z Sokala	w Alfredówce	1
1948	Dziewulski Władysław, notaryusz z familią	z Królestwa polskiego	pod Pagatem	3
1949	Piotrowska Czesława, żona urzędnika	z Warszawy	" Kościuszką	1
1950	Czarnecki Karol, lekarz	z Krakowa	" "	1
1951	Bartoszewska Aniela, żona notaryusza	z Jarosławia	w Domu zdroj. Nr. 21	1
1952	Woś Michał, lekarz	ze Lwowa	w Łazien. min. Nr. 11	1
1953	Borucka Marta, córka rękodzielnika z siostrą	z Warszawy	u Brachockiego	2
1954	Bądzkiewicz Antoni, emeryt. profesor	"	"	1
1955	Hammermann Sara, prywatna z córką i służącą	z Drohobycza	u Reicha	3
1956	Klepner Adela, prywatna	z Krakowa	"	1
1957	Stampfl Juliusz, naczelnik stacyi kolej.	z Czarny	pod Zamkiem	1
1958	Rettingerowa Jadwiga, żona c. k. koncepisty Namiest. z siostrą	z Rudek	" Jarząbkiem	2
1959	Łukasiewiczowa Kajetana, właśc. dóbr z córkami	z Hańczarowa	" Węg. koroną	3
1960	Rubinstein Rywka, wyrobnica	z Krakowa	u Żeleźniaka	1
1961	Domb Hendl, wyrobnica	z Rymanowa	"	1
1962	Hainbach Hermann, właśc. realności z zięciem	ze Lwowa	pod Opatrznością	2
1963	Gerenreich Salomea, żona lekarza	z Lublina	" "	1
1964	Schwarzberg Zlate, kupcowa	ze Stryja	w Propinacyi	1
1965	Weitman Jente, kupcowa	z Zagórza	"	1
1966	Keller Toni, kupcowa	z Krakowa	"	1
1967	Luft Fani, kupcowa	z Rawy Ruskiej	"	1
1968	Cichocki Edward, główny archit. miasta Warszawy	z Warszawy	w Pensyon. Dra Ebersa	1
1969	Liwrier Cilla, kupcowa	z Królestwa polskiego	u Sary Braun	1
1970	Chromińska Florentyna, obywatelka z córkami	z Warszawy	pod Pogonią	4
1971	Stöckl Julia, żona kupca z dzieckiem i służącą	ze Lwowa	w Alfredówce	3
1972	Blenau Adolf, budowniczy z familią	z Warszawy	pod Zamkiem	5
1973	Kunz Karol, Dr. praw i radca dworu	ze Lwowa	" Trąbką Nr. 15	1
1974	Zwergel Gusta, żona kelnera	z Rzeszowa	" Łososiem	1
1975	Kornfeld Perla, żona subjekta	z Nowego Sącza	" "	1
1976	Rechen Moritz, prywatny z żoną	ze Lwowa	" "	2
1977	Wechsler Helena, kupcowa	z Tarnowa	" "	1
1978	Sobel Anna, kupcowa z córką	z Nowego Sącza	" "	2

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
1979	Ingber Małka, żona kupca	z Karczykąt	pod Łososiem	1
1980	Ingber Teofil, kupiec	z Kołomyi	" "	1
1981	Mesinger Riwka, wyrobnica	z Majkowic	u Nadla	1
1982	Kahl Małka, wyrobnica	z Sanoka	"	1
1983	Krumholz Riwka, wyrobnica	z Krakowa	"	1
1984	Margulies Samuel, wyrobnik	z Nowego Sącza	"	1
1985	Mandelbaum Rachela, wyrobnica	z Chrzanowa	"	1
1986	Barscht Mozes, przy familii z matką	z Wilna	pod Węgrem	2
1987	Sandkehr Breindla, wyrobnica	z Brodów	u Sternglanza	1
1988	Weis Markus, kupiec	z Węgier	"	1
1989	Berger Ruchel, handlarka	z Lublina	"	1
1990	Reicher Fani, kupcowa	z Trzebini	"	1
1991	Krzyżanowska Helena, żona sędziego z służącą	z Chrzanowa	pod Cisem	2
1992	Dr. Szajnocha Władysław, c. k. prof. uniw. Jag.	z Krakowa	w Zakładzie dyjetet.	1
1993	Wolff Natalia, żona adwokata	z Warszawy	" "	1
1994	Osuchowski Antoni, kapitalista		" "	1
1995	Białobrzeska Marya, żona inżyniera z dziećmi i służącą	"	" "	6
1996	Hr. Mieroszowski Sobiesław, właśc. dóbr	z Rudołowic	" "	1
1997	Dr. Blumenstok Leon, prof. uniw. Jag. z żoną	z Krakowa	w Pensyon. Dra Ebersa	2
1998	Dr. Kuczyński Stefan, lekarz z żoną i córką	z Warszawy	" "	3
1999	Mandel Moritz, c. k. listonosz z żoną i córką	z Buczacza	pod Kominiarzem	3
2000	Daks Chawe, przy rodzicach	z Radzichowa	u Rabina	1
2001	Brenger Beile, wyrobnica	z Lublina	"	1
2002	Gruber Chaje, przy rodzicach	z Radzichowa	"	1
2003	Zoref Roza, żona kupca z córką	z Białej	pod Góralem	2
2004	Wittlin Helena, żona kupca z córką i niańką	ze Lwowa	" "	3
2005	Kruh Frieda, żona aptekarza z służącą	"	" "	2
2006	Kassube Cyryl, przełożony obszaru dworsk.	z Ropicy Ruskiej	pod Cisem	1
2007	Samet Emil, medyk	z Wiednia	" "	1
2008	Jejwin Rachela, kupcowa	z Królestwa polskiego	w Willi Bronisławy	1
2009	Gesundheit Józef, kupiec	z Warszawy	u Vogla	1
2010	Vogelsinger Rozalia, żona agenta	z Oświęcima	"	1
2011	Meier Hencze, kupcowa z synem i kucharką	z Sambora	"	3
2012	Zaplatalska Eufemia, wdowa po obywatelu	z Krakowa	pod Krakusem	1
2013	Helena Szeliga Łyszkiewiczowa, żona inżyniera	ze Lwowa	" "	1
2014	Mantel Salomea, żona kupca	z Tarnowa	" "	1
2015	Łabędź Julia, żona kupca	z Ozomska	" "	1
2016	Dr. Stępiński Stanisław, prawnik	z Krakowa	w Willi tatrzańskiej	1
2017	Aleksandra z Głogowskich Kąsinowska, właśc. dóbr	z W. Ks. Poznańskiego	" "	1
2018	Szeliska Konstancya, właśc. dóbr z siostrą i Ludwiką Budny	z Królestwa polskiego	" "	3
2019	Schüssel Golde, kupcowa z córką	z Tarnowa	pod Opatrznością	2
2020	Buch Rachela, obywatelka	z Janowa	" "	1
2021	Radoszewski Walery, b. urzędnik z żoną	z Warszawy	" Białą Różą	2
2022	Malczewska Zofia, żona radcy kolej.	"	" " "	1
2023	Attermann Joachim, buhalter	z Dukli	u Langera	1
2024	Krasowski Michał, inżynier	z Tarnowa	w Pensyon. Dra Ebersa	1
2025	Majlert Zofia, obywatelka z synem	z Warszawy	pod Kościuszką	2
2026	Kowerska Jadwiga, właśc. dóbr z córkami	z Królestwa polskiego	" Wisłą	3
2027	Stornowska Jadwiga, właśc. dóbr	" "	" "	1
2028	Schouppé Alfred, dyrektor Towarz. kredyt. z żoną	z Warszawy	" 3 Różami	2
2029	Rychter Janina, córka obywatela	"	" " "	1
2030	Harsanyi Izma, obywatel	z Węgier	" " "	1
2031	Harsanyi Józef, obywatel	"	" " "	1
2032	Hr. Żeleńska, właśc. dóbr z córką i służącą	z Krakowa	" " "	3
2033	De Descours Zofia, właśc. dóbr z służącą	z Królestwa polskiego	" " "	2
2034	Heilpern Henrieta, żona kupca z córkami	z Brodów	" " "	3
2035	Kostecki Kazimierz, urzędnik kolej.	z Łazów	pod Kurkiem strzel.	1
2036	Zawadzka Marya, żona kapitana	z Modlin	" " "	1
2037	Tournelle Aleksandra, nauczycielka	z Nowego Targu	" " "	1
2038	Hochwald Mojżesz, kupiec	z Krakowa	pod Góralem	1
2039	Skiba Leonia, obywatelka	z Warszawy	" Białą Różą	1
2040	Ks. Studziński Władysław, proboszcz	z Przeworska	" Koroną Nr. 1	1
2041	Bojdecka Hermina, żona kontrolora kolej.	z Tarnowa	" " Nr. 8	1
2042	Piotrowska Aniela, żona lekarza	z Warszawy	w Łazien. borow. Nr. 1	1
2043	Morgenstern Jochet, rabin z żoną	z Rosyi	pod Węgrem	1
2044	Hurhalowa Ambrozya, żona gr.-kat. księdza z siostrami	z Złoczowa	w Łazien. min. Nr. 5-6	3
2045	Dorożyńska Malwina, żona weterynarza	"	" "	1
2046	Jankowska Zofia, wdowa po notaryuszu	"	" "	1
2047	Karatnicka Marya, żona gr.-kat. księdza	z Zagwoździa	w Willi b. Orła	1
2048	Walnicka Helena, żona gr.-kat. księdza	z Mackowy	" "	1

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
2049	Karatnicka Seweryna, żona gr.-kat. księdza	z Zagwoździa	w Willi b. Orła	1
2050	Kozakiewicz Józefa, żona gr.-kat. księdza	„	„ „	1
2051	Piskorski Henryk, urzędnik drogi żelaz. nadw. z żoną	z Warszawy	pod Zamkiem Nr. 7	2
2052	Sulisz Jędrzej, ksiądz	z Góry Ropczyckiej	„ „ Nr. 5	1
2053	Bauer Roman, ksiądz	z Przeworska	„ „ Nr. 5	1
2054	Honweltowa Paulina, obywatelka z córkami i służącą	z Litwy	„ Koroną Nr. 3	4
2055	Litchauer Ira, nauczycielka z matką	z Krakowa	pod Zamkiem Nr. 12	2
2056	Więckowski Sławomir, kupiec	z Nowego Sącza	w Willi Anny	1
2057	Lipski Karol, obywatel	z Podola rosyjskiego	pod Litwinką	1
2058	Kraupa Edward, uczeń gimnaz.	z Wieliczki	„ „	1
2059	Bertenteil Feiga Sura, handlarka	z Liskowej	u Brauna	1
2060	Hrubant Stefan, nauczyciel	z Łomży	pod Kościuszką	1
2061	Rzymkowski Feliks, ukończony słuchacz praw	z Krakowa	„ „	1
2062	Szymonowski Tomasz, właśc. dóbr z żoną	z Bortnik	„ Wisłą	2
2063	Igel Henne, krawcowa z towarzyszką	z Radymna	u Rottenberga	2
2064	Gottesmann Lea, wyrobnica	„	„	1
2065	Weisman Debora, krawcowa z dzieckiem i matką	ze Stanisławowa	w Alfredówce	3
2066	Silewicz Emilia, obywatelka z córką	z Warszawy	pod Krakusem	2
2067	Andracki Florentyn, obywatel	z Królestwa polskiego	w Pensyon. Dra Ebersa	1
2068	Halberstamm Lea, żona rabina z kucharką	z Nowego Sącza	u Luftglasa	1
2069	Pieńkowska Emilia, obywatelka z siostrą	z Żytomierza	w Zakładzie dyjetet.	1
2070	Noiret Zofia, artystka dramat.	z Warszawy	pod Akacyą	1
2071	Letard Józefa, obywatelka	„	„ „	1
2072	Tychowska Helena, żona weteryn. pow. z córką	z Skałata	„ Rybą	2
2073	Tchórzewska Teresa, pocztmistrzynia	z Krzywczów	„ „	1
2074	Pyszyńska Olga, z córką	ze Lwowa	„ Węg. koroną	2
2075	Dr. Kuczyński Stefan, lekarz z żoną i córką	z Warszawy	„ Litwinką	3
2076	Solnicka Emilia, obywatelka z córką	z Królestwa polskiego	„ „	2
2077	Hr. Komorowska Janina, żona porucznika 90 pułku piechoty	z Jarosławia	„ Góralem	1
2078	Kowalski Ludwik, emer. nadinżynier kolei półn. z familią	z Krakowa	„ „	3
2079	Byszewska Emilia, właśc. dóbr z córką	z Królestwa polskiego	„ Kosynierem	2
2080	Nossek Karolina, żona urzędnika	z Peczeniżyna	„ Pagatem	1
2081	Morawetz Leokadya, żona radcy z matką	ze Lwowa	„ Białą Różą	2
2082	Bąkowski Henryk, radca Towarz. kredyt. ziem. z córką	z Warszawy	w Pensyon. Dra Ebersa	2
2083	Umańska Rozalia, krawcowa z synem	ze Lwowa	w Alfredówce	2
2084	Plewieńska Józefina, właśc. dóbr z córką	z Królestwa polskiego	w Willi karpackiej	2
2085	Weindling Estera, żona kupca	z Krakowa	pod Koleją	1
2086	Lewin Fani, żona kupca	z Ulanowa	„ 3 Koronami	1
2087	Lipschütz F., żona kupca z córką	z Warszawy	„ „ „	2
2088	Suttner Ignacy, domokrążca	z Kesmarku	„ „ „	1
2089	Weinfeld Jakób, kupiec z żoną	z Krakowa	„ Tygrysem	2
2090	Rauchwerger E., kupiec z żoną	z Chrzanowa	„ „	2
2091	Aschkenazy Gittel, żona wyrobnika z towarzyszką	„	„ „	2
2092	Igre Abraham Józef, rabin z służbą	z Tarnowa	„ „	3
2093	Handzlik Anna, właśc. realności	z Wadowic	w Willi Bronisławy	1
2094	Trzmielowa Ewelina, żona nadradcy	z Krakowa	w Domu zdroj. Nr. 1	1
2095	Zajączkowski Liberat, redaktor	ze Lwowa	„ „ Nr. 31	1
2096	Gołembiowski Władysław, właśc. dóbr z córką	z Warszawy	„ „ Nr. 3-4	2
2097	Wierzbicka Michalina, żona przemysłowca z towarzyszką	ze Lwowa	w Łazien. borow. Nr. 1	2
2098	Reich Szpiegel Jan, urzędnik	z Węgier	w Romanówce	1
2099	De Abancourt Aniela, żona sędziego	z Bolechowa	pod Zamkiem Nr. 14	1
2100	Marguli Szapira, kupcowa	z Suczawy	w Propinacyi	1
2101	Grünszpan Eida, kupcowa	z Ameryki	„	1
2102	Stempel Sara, żona kupca	z Zelinia	„	1
2103	Skolicz Marya, wyrobnica z synem	z Sambora	u Luksa	2
2104	Finikowa Aniela, nauczycielka	z Przemyśla	„	1
2105	Maj Matylda, żona oficyalisty z familią	z Warszawy	pod Kurkiem strzel.	3
2106	Winter Karolina, wdowa po notaryuszu	ze Lwowa	w Willi b. Orła	1
2107	Studziński Leon, c. k. radca Namiest. i starostwa	z Sanoka	„ „	1
2108	Romanowicz Aniela, obywatelka	ze Lwowa	„ „	1
2109	Rechow Freide, wyrobnica	z Szechowa	u Sternglanza	1
2110	Czołowska Antonina, wdowa po urzędniku z córką	z Jarosławia	u Dolaka	2
2111	Tyszkowski Józef, c. k. oficyał poczty z familią i służącą	ze Lwowa	u Brochockiego	7
2112	Ritter von Michałowski, c. k. pułkownik z żoną	„	w Łazien. min. Nr. 9	2
2113	Matyasek Emilia, obywatelka	z Warszawy	„ „ Nr. 12	1
2114	Friedmann Ernestyna, żona lekarza	z Drohobycza	u Nodzyńskiego	1
2115	Darowska Walerya, żona inżyniera z córką	ze Lwowa	pod Rybą	2
2116	Schubert Marya, nauczycielka	z Królestwa polskiego	„ Morskiem Okiem	1
2117	Szlezygier Józefa, artystka opery	z Warszawy	„ Trąbką	1
2118	Spitzer Emilia, żona nauczyciela	z Krakowa	„ 3 Różami	1

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
2119	Dr. Kramsztyk Marceli, adwokat z familią i służbą	z Warszawy	pod 3 Różami	8
2120	Miączyńska Aniela, właśc. dóbr z córką	z Królestwa polskiego	" " "	2
2121	Śniechowski Simeon, obywatel	" "	" " "	1
2122	Rotter Marya, obywatelka	z Krakowa	" " "	1
2123	Łęska Anna, właśc. dóbr z córkami	z Królestwa polskiego	" " "	3
2124	Dr. Jerzykowski, lekarz	z Poznania	" " "	1
2125	Kronenberg Chemia, wyrobnik z żoną	z Galicyi	" Jaskółkami	2
2126	Eichenstein Berl, rabin z służącą	z Wieliczki	" "	2
2127	Dr. Propper Albert adwokat	z Krakowa	w Willi tatrzańskiej	1
2128	Morawski Franciszek, właśc. dóbr	z Kruszowa	" "	1
2129	Dr. Czornocki Karol, lekarz	z Krakowa	" "	1
2130	Schütz Adolf, właśc. dóbr	z Królestwa polskiego	" 3 Różami	1
			Razem rodzin 227 osób	360
	Oprócz powyżej wyszczególnionych przybyło niekurujących się rodzin 25 osób			31
	Suma poprzedniej listy rodzin 2096 osób			3397
	Ogólna ilość od 15 Maja do 8 Sierpnia 1892 r. rodzin 2348 osób			**3788**

Uwaga. Wszelkie życzenia sprostowań uprasza się zgłaszać do Biura wywiadowczego c. k. Komisyi zdrojowej w Łazienkach mineralnych.

TRUSKAWIEC.

IX. Lista Gości zdrojowych w TRUSKAWCU, od dnia 30 Lipca do 6 Sierpnia 1892.

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
571	Dr. Głowacki Bolesław, dyrektor kraj. szpit. pow. z żoną i służącą	ze Lwowa	w Jadwinówce	3
572	Pohorylles Rubin, kupiec	z Buczacza	u M. Falka	1
573	Unger Juliusz, kupiec	z Drohobycza	w Szkole	1
574	Soczewan Jan, emeryt	z Czerniowiec	u Błażka	1
575	Nass Ozyasz, kupiec z kuzynką	ze Lwowa	u Brodkowskiego	2
576	Petryka Eladyusz, pensyonista	z Czerchały	u Żółkiewskiej	1
577	Zuhr Rebeka, wdowa po lekarzu z córką	z Jass	u Błażka	2
578	Lis Ludwik, c. k. inspektor podatkowy z żoną	z Kamionki	u Korczaka	2
579	Rothmann Adela, żona kupca z córką	ze Lwowa	u Oberländera	2
580	Kleiner Karolina, żona muzyka	"	u Kralowej	1

L. p.	Imię, Nazwisko i Godność	Zkąd przybywa	Pomieszkanie	Osób
581	Hermann Klara, żona kupca	ze Lwowa	u Ruhdörfera	1
582	Nadel Róża, córka kupca	„	„	1
583	Wysocki Marcin, c. k. podporucznik	z Gródka	u Oberländera	1
584	Trojacka Emilia, właśc. dóbr z pomocnicą	z Kniażego	w Nowych łazienkach	2
585	Baruch Amalia, żona kupca z córką	ze Lwowa	u Oberländera	2
586	Badyjan Rudla, żona szynkarza z służącą	z Wołoszczy	u Steciowa	2
587	Badyjan Leja, żona dzierżawcy	„	„	1
588	Hoppen Franciszek, kupiec z żoną i służącą	ze Lwowa	u Oberländera	3
589	Lewittes Rachela, żona handlarza nabiałem	z Husiatyna	u Maćki	1
590	Oranż Chaskel, właśc. dóbr.	z Świdnicy	u Relingera	1
591	Ziering Izak, handlarz zbożem	z Żurawna	u Brodkowskiego	1
592	Geller Beila, żona handlarza wołami	„	„	1
593	Giżowski Józef, właśc. dóbr	z Mokszan wielkich	w Nowych łazienkach	1
594	Biernacka Helena, żona literata z córką	ze Lwowa	na Niechanówce	2
595	Gąsiorowska Dora, żona inżyniera ze służącą	z Borysławia	„	2
596	Tieger Franciszka, prywatna z służącą	ze Lwowa	u Korczaka	2
597	Dr. Tiegermann Ignacy, adwokat z rodziną i 2 sługami	z Drohobycza	u Kralowej	6
598	Pröger Sabina, żona kupca	ze Lwowa	u Oberländera	1
599	Katz Tauba, żona handlarza zbożem	„	u Ruhdörfera	1
600	Kuchar Kość, wójt gminny	z Uhrowa	u Biłasa	1
601	Sozańska Kornela, żona gr.-kat. księdza z służącą	z Issy	u Jasińskiego	2
602	Seeman Berl, propinator z służącą	z Husna	u Bernsteina	2
603	Krömer Marya, żona kupca	z Czerniowiec	u Ruhdörfera	1
604	Berger Toni, prywatna	z Sambora	„	1
605	Gottlieb Reta, nauczycielka	z Drohobycza	u Kralowej	1
606	Reiss Adolf, lekarz miejski z żoną, córką i służącą	z Zuszyc	u Josefsberga	4
607	Hirschenhorn Reizla, żona propinatora	„	„	1
608	Goldner Fani, żona oficyalisty z synem	ze Lwowa	u Ruhdörfera	2
609	Temnicka Katarzyna, żona księdza	z Szydłowiec	u Korczaka	1
610	Jedliński Paweł, kasyer Kasy oszczędn. z żoną	z Sambora	u Żółkiewskiego	2
611	Kaczanowska Karolina, wdowa po dzierżawcy	z Oleszyc	u Jasińskiego	1
612	Ohrenstein Kastril, handlarz z żoną	z Sądowej Wiszni	u Ruhdörfera	2
613	Blau Szija, właśc. fabryki	z Birczy	„	1
614	Turnau Herman, właśc. dóbr z służącym	z Urzejowic	w Nowych łazienkach	2
615	Jekeles Ludwik, doktór medycyny	ze Lwowa	u Korczaka	1
616	Workiewicz Albert, emeryt. naucz. ludow. z żoną	z Oleszyc	„	2
617	Rozner Simche, faktor z służącą	ze Lwowa	u Ruhdörfera	2
618	Kornecki Paweł, student	„	na Kowalówce	1
619	Immerdauer Augusta, żona kupca z dziećmi i 2 sługami	„	u Błażka	7
620	Hr. Mazewska Łucya, właśc. dóbr	z Frankopola	w Nowych łazienkach	1
621	Biernacki Mikołaj, literat	ze Lwowa	w Niechanówce	1
622	Kowalski Leon, dyrek. urzęd. pom. prokur. skarb.	„	w Nowych łazienkach	1

Od dnia 30 Lipca do 6 Sierpnia przybyło osób 88

Ogólna ilość od 1 Czerwca do 6 Sierpnia 1892 r. osób 1020

Treść numeru: Kalendarz. — Cholera, napisał Prof. Dr. Jaworski z Krakowa. (Ciąg dalszy). — O obowiązkach matek ze stanowiska higienicznego, napisał Dr. B. Skałkowski ze Lwowa. (Ciąg dalszy). — Drobne wiadomości. — Wiadomości urzędowe c. k. Zarządu zdrojowego w Krynicy. — X. Lista Gości zdrojowych w Krynicy, przybyłych od dnia 2 do 8 Sierpnia 1892 roku. — IX. Lista Gości zdrojowych w Truskawcu, przybyłych od dnia 30 Lipca do 6 Sierpnia 1892 r. — Ogłoszenia.

Krynicki Wyciąg (Ekstrakt) z igliwia świerkowego

na kąpiele — przez Wys. c. k. Ministerstwo dla handlu i przemysłu listem pochwalnym, i na Wystawie rolniczej Szląskiej w Cieszynie medalem odznaczony. — Doświadczenia, jakie od lat kilku w Zakładzie zdrojowym w Krynicy przez licznych i znakomitych lekarzy z pomienionym lekiem robiono, dostatecznie udowodniły, że tenże środek w rozlicznych cierpieniach da się z świetnymi skutkami zastósować, a mianowicie: 1) w bezgorączkowych postaciach zołzów, 2) w stężałości i obrzęknieniu stawów, 3) przeciw gośćcowi i dnie (artrytyzm) długotrwałej, 4) w wszelkich cierpieniach nerwowych, które z osłabienia pochodzą, 5) dla dzieci wątłej budowy ciała, a mianowicie chorobą angielską dotkniętych, 6) dla kobiet w słabościach macicznych, w formie nasiadowych kąpieli, 7) w niektórych cierpieniach skóry, jak liszaj, łupież i t. p., 8) w zastarzałych ranach, z których wydziela się uporczywie ropa cuchnąca.

Wyrób uskutecznia się **w pracowni farmaceutycznej H. Nitribitta w Krynicy.** — Składy: dla Warszawy u pp. aptekarzy: Dra Teodora Heinricha, H. Kucharzewskiego, Karola Lilpopa, Leonarda Ziemińskiego; dla Kijowa w aptece p. Gustawa Seidla; dla Krakowa u p. J. Wentzla; dla Lwowa u p. Schubuta; dla Wiednia u p. Henryka Mattoniego. 10 15

Główna Restauracya, Kawiarnia i Cukiernia

STANISŁAWA DIENSTLA w KRYNICY

pozostająca pod nadzorem c. k. Zarządu zdrojowego oraz c. k. lekarza zdrojowego.

Poleca 9 15

zdrową, hygieniczną i smaczną kuchnię,

CUKRY, CIASTA i WSZELKIE CHŁODNIKI

po cenach najprzystępniejszych.

Obiady dyetetyczne z 4-ch podań złożone (na sposób Warszawski) po 1 złr. 20 ct. od osoby.

HANDEL WIN I COGNAKU KURACYJNEGO.

MIÓD PRAŚNY. — CHLÉB GRAHAMA.

M. BEYER i SPÓŁKA

Kraków, Sukiennice Nr. 12, 13, 14 (naprzeciw kościoła N. P. Maryi).

Fabryczny skład płócien i bielizny gotowej męskiej, damskiej i dziecinnej oraz bielizny stołowej białej i kolorowej, chustek białych i kolorowych z fabryk krajowych i zagranicznych.

Główny skład normalnej bielizny trykotowej Prof. Dra Gustawa Jaegera i wszelkich wyrobów trykotowych w jedwabiu, wełnie i bawełnie. — Pończoch damskich i dziecinnych oraz skarpetek męskich.

Na sezon letni otrzymali wielki wybór bluzek satynowych, wełnianych i jedwabnych

Parasolki damskie od słońca oraz parasole od deszczu od najtańszych do najelegantszych.

Całe wyprawy ślubne są gotowe na składzie.

Zamówienia zamiejscowe uskutecznia się odwrotną pocztą. 10 15

Założony w 1779 roku

Handel „pod Obrazem“ w Krakowie, Rynek L. 19

poleca

WINA BIAŁE i CZERWONE

węgierskie stare kuracyjne, francuskie, austryackie, dalmatyńskie, reńskie, hiszpańskie i szampańskie.

COGNAKI FRANCUSKIE KURACYJNE.

ŚLIWOWICĘ STARĄ.

Rumy, Likiery i Wódki krajowe i zagraniczne.

HERBATĘ ROSYJSKĄ BRACI K. S. POPOW.

Czekoladę Sucharda. — Cacao Van Houten.

Kawę mocca, ceylon i jawę.

Ekstrakt mięsny Liebiga i Kemericha. — Bulion. — Świece Apollo i t. d.

Posiada również na składzie

WSZELKIE WODY MINERALNE

naturalne.

Cenniki na żądanie franco przesyła a wszelkie zamówienia odwrotnie załatwia. 10 15

W ZAKŁADZIE ZDROJOWO-KĄPIELOWYM

W TRUSKAWCU

otwarto od dnia 15 Lipca

wziewalnię solankową, igliwiową itp.

według najnowszego systemu

Wassmutha w Wiesbadenie.

10 15

Odpowiedzialny redaktor Andrzej Szyjewski.

Z drukarni Związkowej w Krakowie pod zarządem A. Szyjewskiego.